

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Szerkesztési iroda: Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adhatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Kiadó-hivatal: R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj: Egy négy hasábos petítor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyiltér: Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben postátulvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A közjegyzői kényszerről.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur az 1874. évi XXXV. t. cikkét kiegészíteni ohajtván, egy következményeiben káros és messze kiható szakaszt is vett fel módosító törvényjavaslatában, ez a 20-ik §., mely a következő szövegezéssel áll előttünk:

„Telekkönyvi jogok szerzésének, megváltoztatásának vagy megszüntetésének, telekkönyvi bekebelezése a telekkönyvi hatóság által, magánokirat alapján csak azon esetben rendelhető el, ha a magán okiraton, a felek névalírásainak, keresztnévadásainak, vagy kézjegyeinek valódisága közjegyzőileg bizonyítva van.”

Eltekintve attól, hogy minden kényszer bántja szabad hazában a szabad polgár becsületét, sérti az egyén szabad rendelkezési jogát és a vele született emberi méltóságot, határozottan el kell ösmerünk, hogy az esetben, ha ezen törvényjavaslat törvény erőre emeltetik: ezzel legjobban lesz sújtva a nép, a szegény falusi földmivelő osztály, mely a állam polgárainak 90% képezi. Az a szegény földmives ki szorult helyzetében 10—20 frt értékű darab földjét eladja, ha e miatt kénytelen leendő, az egy napi járó földre levő kir. közjegyzőhöz befáradni, a esekély vételári összeget okvetlenül elfogja fizetni uti- és fuvardijakra, s azt hiszem, hogy a kir. közjegyzők sem fogják díjmentesen hitelesíteni a szükséges okiratokat, valamint a személy azonosság igazolása végett, a felek által előteremtett tanuk sem fognak ingyen tanuskodni.

Önként következik mind ezekből, hogy a mai különben is zilált telekkönyvi állapotok még bonyolultabbak lesznek, ha a 10—20 frtos tulajdon zálogjogi be- és kikebelezése, ily nagy mérvben megnehezítették. De nagy mérvben megkárosíthatnák ez által maga az állam is, mert tudjuk azt jól, hogy népünk irtózik a nagyobbszerű költségeztől, ha jövöve őt hatósért az írást nem szabad lesz a községi jegyzővel megíratni: elfogja hivatni szomszédait, s egy kis áldomás mellett olyan maguk közötti íráskat

fognak csinálni, a melyet aztán szépszerével ugy eltesznek a ládafiába, hogy az, ha csak valami nagy sor nem jön közbe, tíz évig sem fog napvilágot látni.

Ezt mondja a törvényjavaslat indokolása, hogy ez által egy intézmény sem sértetik meg (t. i. a kir. közjegyzői intézmény.) de nem mondhatja ezt magáról sem a községi körjegyzői intézmény, sem az ügyvédi kar; mert ha a községi körjegyzőktől, a telekkönyvi perenkívüli munkálatok elvetetnek, elmehetnek koldulni, mert a haza bölcse Deák Ferencz, midőn az 1871. évi XVIII. t. cikk tárgyalásakor a jegyzői 400 frt minimalis fizetés kiesnyeltetett, azt mondta:

„Elég lesz az, hiszen a községi jegyzőknek vannak, a szokás jognál fogva biztosított mellékjelvédelmei is, melyek a perenkívüli munkálatokból ha nem is csurrannak hát esseppennek.”

A szegény fiskálisok jóvedelmét pedig eléggé megeszappantotta a bagatell törvény, minek volna tehát egy intézmény kedvezéért, az egész földmivelői osztályt, az ügyvédi és körjegyzői kart, ily súlyos anyagi csapással sújtani?

Ezen famozus törvényjavaslat folytán pro et contra megindult az egész országban az agitáció.

Pro: a közjegyzői kar!

Kontra: az egész földmives osztály, az ügyvédi és községi jegyzői kar!

Csupán Gömörmegye hallgat!
Ébredjünk fel tehát mi is, a kiket illet és legközelebről érdekel ezen ügy. S teljes erővel hasunk oda, hogy megyénk is írjon fel a törvényhozó testülethez az íránt, hogy a felettebb sérelmesnek jelzett törvényjavaslat a napi rendről levétessek.

Záhonyi János.

A székhely-kérdés a rimaszécsi járásban.

Míg a megye többi járásai már ki is pihenték magukat a székhely kérdésében kifejtett s ohajtott sikerre vezetett fáradaimk után, addig a rimaszécsi járás választói csak most kezdenek hangot adni, mikor már talán a tizenkettedik órát is elütötte. Mindez azonban nem azért történik, mintha a

közönségnek csak egy töredéke s ez is csak amugy félakrattal ohajtaná a járás székhelyül Rimaszécs helyett Feledet jelöltetni ki, hanem azon egy s mégis mindent magában foglaló ok miatt, mert nem akadt ember, a ki élére állott volna a megindítandó mozgalomnak.

Most azonban, hogy Sárközy Gyula, Fáy Barnabás és Kubinyi Imre urak kibontották a zászlót s a járás Feled felé gravitáló községeknek választóit, illetve képviselőit folyó hó 9-ikére Feledre, egy ez ügyben megejtett értekezletre hívták össze, a nagy számmal összesereglett érdekeltség már önmagában is kézzelfogható bizonyosága volt annak, hogy itt nem egy-két ember, hanem egy nyomatékos nagy közönség kívánja Feledet székhelyül tenni.

Az értekezlet elnöke Sárközy Gyula ur volt, ki egy-maga ugy elvégzett, illetőleg előkészített mindent, hogy a többi érdekelteknek alig maradt valami tenni valójuk. Nevezetesen az értekezletet megnyitó beszédében kijelenté, hogy nem szükeblőség, nem is személyi érdekek kívánják, miszerint a rimaszécsi járás választói a tek. megye közgyűlés 1883. április 7-én megejtett székhelyrendezéskor, e járást illető ezen intézkedése ellen, hogy székhelyül Feled helyett Rimaszécs jelöltetett ki, tiszteletteljes tiltakozó állást foglaljanak s a székhelynek Feledbe leendő visszahelyeztetése iránt mozgalmat indítsanak, hanem azon legjogosabb és legméltányosabb szempont, hogy ezt a választóközönség s a községek tulnyomó része ohajtja és kívánja. Midőn az e tárgy feletti eszmecserére felhívá a jelenvolt érdekelteket, egyszermind kijelenté, hogy ő nem jött üres kézzel, már az értekezletet megelőzőleg gondolkozott e tárgyról, s hogy az értekezletnek megbeszélési tárgya legyen, papirosra veté a megyei közgyűlés elé terjesztendő folyamodvány körvonalaí, mit ha az értekezleten megjelent közönség meghallgatni ohajt, készséggel felolvas.

Elnöklő Sárközy Gyula ur ezen kijelentése közhelyességgel találkozáván, az általa nagy gondnal s kimerítő alaposéggal szerkesztett folyamodvány — mit alább egész terjedelmében leszünk szerencsések közléstenni — általános érdekeltséggel hallgatattott s szerzőjének minden jelenvolt részéről közeliismerést biztosított. Kedvesen lepett meg mindenkit e munkálat, mely alaposan gondolkodó, semmi lényeges körülményt ki nem feledő s egyenesen a szeg fejére ütni szerető egyénre vall.

A jelenlevő érdekeltség nagy lelkesedéssel is tette magáévá egy szó igazítás nélkül a munkálatot s hogy a megindított mozgalomnak érezhető és számokkal is kifejezhető nyomatéka legyen, mindenekelőtt határozatba ment, hogy a járásbeli községek mindenikébe aláírással gyűjtessenek bebizonyítására annak, mily nagy többség nyilatkozik Feled mellett. Az aláírási izek összegyűjtésére s ugy ezeknek, mint az ezekhez kapcsolandó fentebb emilitett folyamodvány-

TÁRCZA.

Az én farsangom.

Csipős szél süvült végig Budavár utczám s kavarogva csapkodja a járók-kelők arczába a hóval vegyesen szitaló fagyos esőt. A gázlámpák lángját lidérez-fényként lobogtatja s fantasticus alakokat rajzol a havas talajra a tovasietők árnyékából.

Az utcasarkon ácsorgó kötelességtudó „Mihászna András” szorosabbra húzza össze magán a megviselt katonai köpenyegét; a vén sváb kofa hidegtől kékülő ajakkal s a fagyos szél által szeméből kifacsart könnyekkel arcán kínálgatja éretlen narancsait, s rekedten kiabálja a mellette sietve tovasuhanó alakok fülébe: „Vier um a Sechserl.”

A gesztenye-árus harsány hangon kínálja a „maroni“-t, s ugyancsak szorgalmasan melengeti gesztenye-sütő apparatusa fölött dermedező ujjait. — Néha-néha egy-egy hivatásban túlbuzgó „handle” kiált be mélabus hangon az utca ajtón és óltott lábaitól kitelhető gyorsasággal iparkodik tova, nehogy megvegye az Isten hidege.

Czudar idő, minőt csak rosz kedvében küldhet az égős Buda gyermekeinek ajándékul, s én kis szobám kályhájához húzódva élesztgetem a tüzet illatos füstgomolyokat fujsza a légbe kedves pipámból, s az előttem heverő vaskos bonczani atlaszból szedegetem magamba a nem legmulatatóbb tudomány nectárját, s csak néha-néha rezzenek fel elmerültségemből, midőn a sivitő szél nagy robajjal zörgeti meg az anno 1732-ben épült, sok fergeteget kiállt épület rozszant ablakait s akaratlanul is eszembe jut koszorus költőknek Petöfynek verse:

„Hol a boldogság mostanában?
Barátságos meleg szobában.”

Hanem most az egyszer koszorus költőnk — legalább reám nézve — nem moudott igazat.

Szobám barátságos is, meleg is, de épen nem mondhatnám, hogy a boldogság tanyát ütött volna benne.

Véletlenül eszembe jut valami, s a parányi zsebnaptárt veszem elő tárczámból s vélekedésem csakugyan igaznak bizonyult be, s ma január 24-ike van.

Január 24-ike! Nagy nap. Ma egy éve ilyenkor az

alföld egyik kies városában vidáman táncoltam a kopogós esárdást s megbotránkozással vegyes örömmel néztem az alföld hires nagyatyjainak ezen való esodálkozását. — Megbotránkozással, mivel fölvidéki létemre fogalmam nem volt arról, hogy az alföldön csak épen hogy híreből ismerik a a esárdást, mert a két lépést jobbra s két lépést balra való menést nem akarom esárdásnak csufozni, — s örömmel — mivel akaratlanul is húsággal vegyes örömmel tölti el az ember keblét ama tudat, hogy ime őt, — ki a tánczos Gömörben még számot sem tesz, — ime most megbámulják csak azért, hogy a lábait czifrábban tudja egymás mellé rakni, miut más ember fia.

Es ime milyen satyrája a sorsnak. Most csak egy zug a fejem a sok „museulus-” és „nervus“-tól, s ezalatt az aranyos ifjuság a vidádó termeiben s oszlopos csarnokaiban ugyancsak ujrázza a bekezdő esárdást az orvosbálon.

A zsebnaptár hátlapját ékesítő parányi arczkép a bájos Liki Irma vonásait tűnteti elem, s mig én csak gyönyörködve nézhetem a főváros eme ünnepelet szépségének ragyogó vonásait, azalatt más, nálamnál boldogabb halandó őt karjaiban tartva aprózta vele a Ráz Pali zenéje mellett a szilajabbnál-szilajabb ropogós esárdást.

Pedig nekem is volna hozzá jussom. En magam is az Aesculap tanítványai közé tartozom, de ki tehet róla, ha a sors még az ily apró élvezetet is megtagadja a szegény medicustól.

A salonképes frakk, claque, laque, mind csak előszólitásra várt szekrényemben, de mit ér mindez, ha a sors elfeledte megszavazni a budgettet Carneval herezeg fényes mulatságára, s öntudatlan eszembe jut a „Cornevillei harangok” fülbemászó ariája: „Mit ér nekem a marquisságom.”

Kedvetlenül toloom el magamtól a könyvet, s gondolkozni kezdek. Abándozom a multtól, mikor még én is a Carneval herezeg udvarához tartoztam, s lelkem elmereng a multak képeinek felidézésénél. Végig heveredem a jobb napokat élt avult díványon, nyugodni hagyom a lélekölő tanulmányt, s legalább képzeletileg igyekszem kellemesebb tárgyakkal foglalkozni.

Szempilláim lezárulnak, öntudatom lassacsán elhagy, még érzem, amint kiesik ajkaim közül egyetlen hű társam

a pipa, s aztán a feledés homályába merül a szomorujelen s álmodozom.

Látom magam előtt a vidádó termeit a nyüzsgő, tarka tömeggel, s látom enmagamat köztük vidádni.

Majd változik a kép, s látom magamat a Rima partján elterülő kedélyes kis mezőváros báltermében. Ismerős arczok vannak körültem egytől-egyig, s hallom a Janesi zenéjének gyönyörű ariáit. Hallom, mint buzza a hagyományos „Volt Kálmánnak négy szürke paripája” kezdetű bekezdő esárdást s érzem mint repülök „a királyné csipke kendője” valzerjének zenéje mellett tova a táncterem hozszáiban.

Látom mint lengnek tova cotilion jelvényekkel tábornokokként felérdemjelezett tánczosok s látom köztünk enmagamat. Ot karjaiban tartva tova lejteni, s boldog vagyok.

A kép azonban ismét változik s én csak néző vagyok. A bál-terem bejáratánál állók, s nyugtalan szemekkel vizsgálom a mulató párokat.

Feltűnnek előttem az ismerős hölgyek, amint táncosaik karján előttem ellejtenek, s mig egyrészt gyönyörködöm az andalító látványon, másrészt szemem nyugtalanul keresnek valakit a tarka tömegben s nem birom őt megtalálni.

Végre látom. Egy magas, vörhenyeges szakálu gavalérral tánczolja a „liebes quadrille“-t s ugyancsak bizalmasan suttognak s a szerelmes szem észlelésével veszem észre, hogy a szokottnál szívéllyesebben szorítják meg egymás kezét, a mint együvé találkoznak az egyes figurákban.

Elszápadok, agyam szédül, vérem forrni kezd, s mind szívem felé toul, kezeim göresősen ökolbe szorulnak és vészjósló tekintettel igyekszem feléjük. Erőm azonban elhagy, lélegzetem elakad s csak egy hangos kiáltás fogja el ajkaimat, aztán összeesem. — Még latom felém tekinteni a mulatók tömegét, de tovább nem emlékezem a történetre, mivel a hangos kiáltásra felébredtem.

Bámulva hordom körül tekintetemet kicsike szobámon, s nem tudom elképzelni, valjon való volt-e, vagy csak álom az imént lefolyt jelenet, de érzem, hogy alig bírok lélegzeni s gyorsan kapkodok a levegő után s szívem hallhatóan dobog.

Végre tisztázódnak eszméim, tudom, hogy csak álom volt az egész, s bal oldalamra fordulván a szívemre gyako-

nak illető helyökre leendő berendezésére elnöklő Sárközy Gyula, Fáy Barnabás és Kubinyi Imre urak kérétek fel. Ezenkívül egy deputáció nevezett ki ugyancsak a fentebb említett 3 ur egyén vezérével azon megbizással, hogy ezek a járás jogos ohajtásának a főispán ur ő méltóságánál és az alispán ur ő nagyságánál ünnepélyes kifejezést adjanak s az ő hathatós pártolását kikérjék. E diszkulditás tagjait felkértem a járásunkbeli megyebizottsági tagok, minden felekezeti lelkészek, körjegyzők és községi bírák. — Az értekezlet által pedig kinevezettek a következők: Ebbeck Elek, Alitiz András, Záborczy György, Szoboszlav Ferencz, Sarlay Pál, Guha Viktor, Szentmiklóssy, Aladár, Madarassy Gyula, Stelkovicz Károly, Somoskeőy Agoston, Fáy István, Czirur Pál, Flasko György, Szabó László, Kubinyi Manó, Varga János, Norton Walter. A deputáció tagjait az elnök fogja értesíteni a tisztelgés idejéről.

Es most álljon itt a figyelemreméltó folyamodvány:

Tekintetes megyei bizottsági közgyűlés!

Az 1883. évi április 7-én megtartott megyei közgyűlés határozata következtében a megyék háztartásáról szóló törvény alapján a járási szolgabíró lakhelyeül az eddigi Feled helyett Rimaszécs jelöltetett ki, leginkább azért, mert már a járásbíró is ott van elhelyezve. Köztudomású tény az, hogy mióta (1872.) a járás Rimaszécs neve után nevezetik így, szolgabíró soha nem lakott, annál kevésbé pedig volt ottan szolgabírói hivatal bármikor is. Igaz, hogy Rimaszécs mint 1500 lelket számláló mezőváros látszólag igényelheti magának azon jogot, hogy tényleg is a járás székhelye legyen, de csak úgy, ha valóságban is birna miud ama lakókkal, melyek eme minőséghez mulhatatlanul megkívántatnak; de sajnos, mindjárt a legselő: a lakás kérdésnél szembeütköző mutakoznak a kípótolhatatlan hiányok, a mint ezt a e tárgyban kivatosan felveté s a t. alispáni hivatalhoz benyújtott jegyzőkönyv is bizonyítja. Rimaszécs mint egy nagy uradalomnak egyik kiegészítő része évszázadok óta valamint jelenleg is, nem szolgál az uradalomtulajdonos földes urai család lakhelyeül, ebből kifolyólag a szoros megkívántat gazdasági épületeken kívül soha semmit sem épített, ezekből is a nélkülözhetők már különben is el vannak foglalva a járásbíró által. Ujabb építkezésekre pedig nincsen kilátás, sem az uradalom sem a köznépi részéről, mely utóbbi egyáltalában nincsen abban a kedvező helyzetben, hogy szép bérházakat építtessen nyereségre.

Mint volt urbéreseket által lakott község, osztja legtöbb társának ama hátrányát, hogy belsőség ott még magas áron sem léven megszereshető, e miatt az idegen vállalkozók megtelepedése is lehetetlenné van tve. Az apró ablaku parasztház pedig — még ha állna is ilyen rendelkezésre — hivatal helyiségiül nem használható. Igen, de még ezenkívül a szolgabírónak s családjaiknak megfelelő lakásra, ehez a megkívántat melléképületek, lovak s más házi állatok számára, valamint a hivatali segédszemélyzet tagjainak illendő szállásra elkerülhetetlen szükségük van; s mint ezek az új székhelyen nem hogy jelenleg lemenek, hanem még a jövőbe is aligha lehetnek. Az éveankinti sorozás is azért nincsen Rimaszécsbe helyezve, mert maga Rimaszécs előjárósága is úgy nyilatkozott alkalommal, hogy a sorozás végrehajtására oda utazó küldöttséget képtelen illendően elszállásolni.

A fentebbi hiányon kívül van azonban Rimaszécsnek még egy szinten olyan nagy és pedig helyrehozhatatlan hibája: földrajzi fekvése. A járásnak majd nem a legvégén a népesebb községektől távol, az érdekelt közönségnek ez irányban is csak tulságos fáradságot és költséget okoz az új székhely. Hogy mennyire kiesik a járás végére, elég ez iránt egy tekintetelt vetni a térképre. s eme hátrány szembeütköznie mutatkozik. — A járás 62 községe közül míg Rimaszécshez csak 27, addig Feledhez 33 község van közelebb; alsó-Hangony és Dobóca azonban mind a két kérdéses székhelytől egyenlő távolságra esik. A számarány tehát Rimaszécs ellen tanuskodik. A járás összes községei közül néhányan azonban olyan távol fekszenek, hogy kivált téli napon vagy sáros utba onnan Rimaszécs két nap alatt sem lehet magjári, ily módon például Tajtiből 43-6, Egyházasbástól 41-7, Sídrol 38-9, Söréglől 37-9. Almagyáról

rolt nyomás volt az oka erős szívdobogásomnak s nyugtalan alvásomnak. Látnom az asztalon nyitva feledett könyvet s ez eszembe juttatja a valót.

Nézek magam elé hosszasan, szemeim egy pontra irányozvák, gondolatmenetem fonala megszakad, s csak azon veszem észre magamat, hogy tárczámból ösztönszerűleg előkerestem álmombeli cotillon táncosnőm arczképét egy gesztenyészim hajszál kíséretében

Vizsgálom az arczképet folytonosan, szemeim könybe lábbadnak, s érzem, a mint azok végig peregnék halvány arczomon, mialatt az arczkép biztatólag mosolyogva látszik felém sutogni; „jövöre!”

Igen, jövöre, majd akkor, . . . s e gondolatra a multnak újból előjövő ezer édes emléke elevenedik föl agyamban, s ezer kellemes ábrándkép lebeg előttem azon előjövő boldog időről, midőn én is szabad leszek.

A képzelm határt nem ismerő s korlátozhatlan esapongása megaranyozza a távol jövőt, s már-már egész lényem felvillanyozódik, feledni kezdem a sívárjelent, midőn egy rémes gondolat ezikázik át agyamon, melynek bekövetkezhetése jéggé készült fagyasztani ereimben a vért s menten foszlányokra szaggatja az ábrándképek csalfa látományát.

Csüggedten hanyatlak alá az arczképet tartó kar, s ajkam halkan suttogja az egész borzadályal eltöltött szót: „de addig.”

E szavak kiejtésével cserben hagy a combináló tehetőség, nem merem tovább folytatni a lánczolatlan egymásból folyó következtetéseket, az arczképet szoritom ujjolag ajkaimhoz, forrón, hosszasan nézem még pár perczig az eperajkakát, a kifejezésteljes szemeket, s a biztató tekintetből erőt nyerve tárczámba helyezem ujjolag a két talizmánt s néhány pillanat múlva egy askétának dicséretére való önmegadással mormolgom tovább az idegek és véredények kedélylő tanát, de a holt betűk mintha életre kelnek, ennek daczára is mindig csak e nagy szóvá alakulnak össze:

„Akkor majd, . . . de addig . . .?”

Dr. Picolo.

37-9, Bénaról 37-9, Csomaról 35-1, Ajnácskőből 34-1, Zabaról 33-2, Guszonaról 31-3 kilométernyi utat kell tenni Rimaszécsig; míg Feled javára ezek bármelyikétől 14 kilométernyi ut marad. — Feledhez legtávolabb van Gesztes 33-2, Derencsén 32-2 és Bugyikfalva 30-3 kilométernyi uttal. Ezen három községből Rimaszécs járása, Feled ellenébe csak öt kilométer esik. Jéne és Zádorháza a két legközelebbi község Rimaszécshez, ezek Rszécsig 2-8 kilométert Feledig még 14, illetve 17 kilométert tesznek. De mi ez a 43 kilométernyi uttal összehasonlítva? Előfordulnak időnként olyan esetek is, a mikor vizáradás miatt, mint például a Babicza nevű ér, vagy a Rimafolyó kiöntése miatt, még Rimaszécshez közel eső községek is. 8—9 kilométernyi kerülő uton juthatnak el Rimaszécsbe. Hogy mennyire nem ohajta Rimaszécs maga a járás is székhelyül annak legesattánosabb bizonyítványaul szolgál azon szavazás eredménye, mely 1880 folyamában az alispáni hivatal által ejtetett meg. 1879. októberében ugyanis a n.-méltóságú m. kir. honvédelmi miniszteriumnak 38250/V. 879. sz. leirata s illetve megyénk t. alispáni hivatalának 6044/879. sz. végzése alapján az egész járás községeként megszavaztatott arra nézve: vajjon nem kívánánk-e sorozási székhelyül kitüntetni? mely szavazásnak eredménye az lett, hogy a járás 62 községe részéről beadott 62 szavazat közül csak 16, mond tizenhat kívánta az áthelyezést, azok t. i. a mik Rimaszécs közelében fekszenek, míg a többi között Rimaszécs is, Rimaszombatra szavaztak, számszerint 46 község. Emez utóbbi községek között nem egy van olyan, a melyeknek Rimaszécs közelében esik, mint Feled, de Rimaszombaton kellettén átutazniok, kárpótlást találunk fáradságukért abban, hogy ugyanazon költség mellett, más egyéb dolgaik és végzendőkben is tehetnek lépéseket alkalomlag.

Kedvezőtlen Rimaszécsre nézve a lélek számarány is, melynek adatai a következők: Feledet és Rimaszécsét, mint két központot kihagyva a számítástól, a Feledhez közelebb eső községek lélekszáma 15582 lélek; a Rimaszécshez közelebb esőké pedig csak 11566 lélek. Feledhez közelebb lakik tehát 4017 lélekkel több; ha ehhez számítjuk még a két egyelő távolságra fekvő, de Feledhez gravitáló községeket t. i. Alsó-Hangony és Dobócazának lélekszámát — 1519, lesz az ezedmény 5536 lélek vagyis az egész lélekszámnak egy ötöd részénél több lakos.

Tudjuk mi azt igen jól, hogy a magas miniszterium e tekintetbeni elhatározásaul a községek száma szolgál irányadóul, különösen pedig a körjegyzőségek, mikkal a szolgabírói hivatal állandó érintkezésben van, e részben is az arány így áll: 6 körjegyzőség névszerint az almágyi, a sörégi, a balogi, a várgedei, a simonyi, és jánosii minden községével Feledhez gravitál; Rimaszécshez 3, a hangonyi, a velkenyei és a rimaszécsi, míg a bártki körjegyzőség a már fentebb említett szavazásnál egy község kivételével Rimaszombattal nyilatkozott.

Arra esakis mellekesen hivatkozunk, hogy a közönség kívánságára, két járás székhelyének megállapításánál, mindjárt az áprilisi gyűlés alkalmával, eltért a tek. bizottmány a törvény óhajától, mert a székhelyekről szóló rendelkezés nem imperatívus van kimondva, s intézkedése a magas miniszterium által is megerősített. Értjük e két széknely alatt Jolsvát a nagyrőzei, Nyustyát a rimaszombati járásban.

De általában véve is sokkal kedvezőbb helyzetben van Feled, mint Rimaszécs, mert míg Rimaszécsen nem hogy a járásbírósg oda helyezése lendített volna valamit, de még a vasut megnyitása által sem birt kibontakozni hajdani elhagyatott állapotából mind a mai napig, addig Feleden az onnan szétágazó vasutak kiépítése óta, Rimafolyó balpartján egy új rész épült és csak legyen lakás bérlő azután is fog épülni, mivel a község eme részében a legtöbb belsőségek iparosok a tulajdonosi különösen, pedig kőművesek. De részint ama körülménynél fogva is, hogy több kisebb nemesi birtokot egyes vagyonos birtokos szerzett meg, részint egyes tulajdonosnak elköltözködése által több rendbeli uri lak lett kiadhatóvá, a minek következtében a tisztviselő azon kedvező helyzetbe jutott, hogy egy udvarban mindenemű épületi helyiségen kívül még kert is kan jutányosan bérbé, a mi nem épen megvetendő pótlék az ugy is szűken kiszabott tisztifizetéshez. Mindezekben felül Feled még mind négy országot vonalnak a gőcpontját, sokkal fontosabb hely Rimaszécsnél, melynek távolról nincsen akkora forgalma és annyi idegen egyén sem fordul ott meg.

A mellett földrajzi fekvésére nézve is megfelel a középpont forgalmának, a miről Gömör megye részletes térképe győzhet meg legjobban bárkit is.

Es mert nem remélhetnők kérelmünk teljesítését még azon oknál fogva is, hogy ez által segítő kéz nyújtatik Feled község további fejlődéséhez és esinosodásához, a mi már eddig is szembetűnő, ugy annyira, hogy csak a magas miniszterium engedélye kellene hozzá és a rimaszécsi járásbírósg is elhelyezhető lenne Feleden, nem is említve egy létesítendő esendőrőrsöt, melynek rendszeresítése ugy is elkerülhetetlen lesz.

Több rendbeli tényezők szerencsés összehalálkozása mozdítja elő a haladást és eme tényezők közül bármelyiknek az elvesztése — legyen az magába véve, bármily ekevénynek látszó is, — esökkenti az előre haladást. Mi pedig sulyt fektetünk arra, hogy a járás székhelye, a mint eddig is Feleden volt ugy ezután is a maradjon.

Eloroltuk mind azokat az okokat, melyek bennünket arra inditanak, miszerint a mélyen tisztelt megyei bizottsági közgyűlésnek, valamint az annak élén álló és megyénk közigazgatását intőző férfiaknak jó indulatú és pártfogását kikérjük, hogy a magas miniszterium előtt is alázatos kérelmünket jóakaratulag támogatni és beleegyezését kiszkölni kegyeskedjenek.

Kelt Feleden. 1884-ik évi február 9-én.

A rimaszécsi járás közönsége.

Közli: **Concordantia.**

Egy üdvös mozgalom.

Israélita polgártársaink között élénk mozgalom észlelhető egy-két hét óta. A mozgalom egyházi téren indult meg és az kizárólag a rimaszombati anyaegyházat érinti. Mi őszintén örvendük a mozgalomnak, ha egyebért nem, ugy azért, hogy israélita polgártársaink egyhangú, monoton és valljuk meg őszintén, egyoldalú életrendjét a közügyek terén nyilvánuló tevékenységgel látjuk, habár futólag is megszakítva. Az üzleti élet materialismusát jól esik látnunk egy kis kedélyhullámmal felváltani, mert, hogy a két pártra

szakadt hívek zöld és piros jelvényeiben bizonyos politikai, helyesebben a közügyek iránt érdeklődő jellemvonás jut kifejezésre, az tagadhatlan. Minden egyház többé-kevésbé stagnatió, a stabilitás jellegét hordja magán; de a földtekének azon részén, melyet Európának neveznek, egyetlen egyház sem létezik, mely a kor civilizáló hatása alatt a modern eszmék, izlés és világnézetnek concessiókat nem tett volna.

Szándékosan érintettük az izlést és modern világnézetet, mert hogy Mózes tanának hívei dogmatikailag tegyenek engedményeket, arra nézve semmi szükség sem forog feun és azt józanul senki sem fogja kívánni, hisz a Mózes egyházának alapelvei a keresztény egyháznak is mindenkor feltett kincsei voltak. — Az a tiz parancsolat, mely a sinai hegy mysticismusába burkolódik a keresztény társadalom és erkölcsannak ép ugy képezi alapját, mint a zsidóénak.

De a mire szükség van, a minek reformálása elmaradhatlan, az az egyházi életnek azon része, mely kiválóan a külsőségekre, szertartásokra vonatkozik és a mely az erkölcsöknek sajátosság, a nyugati világnézettel csak nehezen összeegyeztethető jeleget kölesőzött.

Midőn a törvényhozás és a nemzet ihletett szabadelvűsége israélita polgártársaink előtt a közélet minden mezejét megnyitotta, akkor valóban csak a hazai zsidóságön mulik, hogy erkölcsökben, érzelemben is velünk összeolvadjanak és hogy az itt-ott kirívó ellentétek és sajátágok végkép elenyészenek.

Felteszszük, hogy a pártok mérközését az elvek és nem a jelöltek iránt táplált rokon- vagy ellenszenv szülte. De bármiként is álljanak a dolgok, reméljük és hisszük, hogy israélita polgártársaink értelmesebbjei és az egyháznak akár vagyoni állásuknál, akár intellectualis fokozatuknál fogva befolyásosabb tagjai azon jelöltet fogják diadalra vezetni, a ki a fentjelzett reformot leginkább képes és alkalmas megvalósítani, vagy legalább is megvalósulása elé vinni. Óhajadtól volna ez mar azért is, mert tudjuk, hogy a helybeli hitközség derek fiatal lelkésze az üdvös reform elé nemcsak hogy akadályokat nem göröditene, de azt lelkészi állásával járó befolyásával is hathatósan támogatni kész.

A zöld jelvény bennünk reményekre jogosít, a piros jelvényben pedig az üdvös reformok hajnalát véljük látni és ezt még akkor is kívánatosnak tartjuk, ha a piros szín mindjárt az egyház terén végre menendő némi forradalmi meg rázkódattat is találja jelképezní.

Féltreértések kikerülése végett azonban megjegyzzük, hogy nem a vallásos érület csökkenését, nem az üdvös erkölcsök meglazulását, hanem azon forradalmat óhajtjuk, mely szívben-lelekben a zsidóságot hozzánk közelebb fogja hozni és a mely forradalom az utolsó előtetület nagy elfogultságot is örök időkre ugy az egyik, mint a másik oldalán száműzendí.

Ezt vegyék szívökre israélita polgártársaink és ha ily érzelmekkel fognak a választó urnához közeledni, ugy a legnagyobb szolgálatot tették nemcsak egyházuknak, hanem azon elvnek is, mely az európai társadalmat egységesen és a világbéke szempontjából szereti felfogni.

Rimaszombat, 1884 febr. 14.

T. Szerkesztő ur! — Átvevén az „Azienda“ biztosító társulat függönyöségét, nem tartom időszerűtlennek a biztosító közönség érdekeben egy-két tájékoztató szót elmondani. Kérem t. Szerkesztő urat, sziveskedjék a „Gömör-Kishout“-ban ezen soroknak tért engedni.

A biztosítás intézményének áldásos oldalát általában fejtegetnem fölösleges, mert azt érti mindenki, nem tagadja, nem tagadhatja senki. Erről tehát nem szólok. De a biztosítás másik oldaláról kívánok néhány szót szólni. Biztosít a közönség és nem egy esetben rászédetik, különösen ha sok mézes-mázos beszédekkel traktálni szokott utazókra hallgat, kik rendszeren oly társulatok részére esbíttják ajándékait, melyek a pillanat kiaknázására alakultak és csakhamar elvesztvén a közönség bizalmát, — kénytelen liquidálni, a mint ez a „Victoria“, a „Haza“ és ezekhez hasonló több társulattal történt.

Tehát első sorban az utazóknál való biztosítás ellen bátorokodom a t. közönséget figyelmeztetni.

Másodsorban pedig a társulatok megválasztását bátorokodom a t. közönség becses figyelmébe ajánlani

A fentebb kifejtettekhez képest magától értetik, hogy a mely társulat a közönséggel szemben valódi hivatásához híven jár el, az a közönség bizalmára támaszkodhatván, fennáll és hosszú életű lesz. Tehát a cég régisége a legjobb garantia annak szilárdságára és méltányos eljárására nézve.

Hazánkban fájdalom, kevés ily társulat áll a t. biztosító közönség rendelkezésére. De van mégis! Van az „Első magyar általános,“ és van az „Azienda,“ mely 1826. évből alapított, tehát több, mint félszázad óta fennáll, a mi valóban bizalmat gerjesztő egymagában is. E kettő között válogathat a t. közönség! En mindössze csak annyit jegyzek meg hogy, a kettő közül azt válassza magának, a mely méltányosabb feltételeket tud nyújtani. Mély tisztelettel

Kövári Miklós.

Hírek és vegyesek.

A gömör megyei muzeum-egyesület e hó 11-én népes gyűlést tartott Rimaszombattal, melyen sok szép eszme pendült meg és lett megvitatva, de mindezek gyakorlati megvalósítása a tagok számára elégtelen volta miatt egy szebb jövőnek hagyatott fenn.

A rimaszombati ref. egyház temploma fennállásának 100-ik évfordulóját a folyó év szeptember havában ünnepeli meg. — Az ünnepély rendezésére az egyházi tanács egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai Csider Károly elnöke alatt: Terhes Pál, Dapsy Viktor, Baksay István, Horváth János, Szabó József, Soós Ferencz építész és Bodor István. — A bizottság e napokban gyűlést tartott, melynek tárgya a templom belsejében szükségelt javítások és átalakítások megbeszélése volt.

Helyettesítés. Dr. Marko Sándor, rozsnói kir. közjegyzőt, betegsége vagy távolléte alatt — a kassai ügyvédi kamara határozata jolytán Mikulik József ügyvéd és közjegyző jelölt fogja helyettesíteni.

Osváth István, szalóci ref. lelkész nem Zubogyra — mint téves értesítés folytán közöltük, — hanem Naprágyra választották meg lelkészl.

Losonc e hó 8-ikán volt Mikula Endre ág. ev. ta-

nitónak 25 éves jubileuma, mely alkalommal az illető a losonezi ág. ev. egyház értékes aranyórával és lánczsal. tanítványai pedig ezüst tintatartóval lepték meg. Este banquette volt az ünnepelt tiszteletére, melyen számosan vettek részt.

Ipariskola. Nagy-Rőczen az iparos tanoncok számára a város ipariskolát állít fel. — Egető süzsiégen segít ez által a polgármester. Reményljük, hogy nem lesz szalma-tűz, s nem lesz csak lárszat, de teljes szigorral végrehajtatik. Az erélyes polgármester fog találni bizonyosan módot, hogy a magok jobbvoltát be nem látó ellenszegülőket meg- és legyőzze.

Méhészeti társulat. Felyó hó 13-án Nagy-Rőczen tartotta meg a gömörmezei általános tanító egyesület által a méhészeti társulat megalakítására kiküldött bizottság gyűléseit. — A méhészeti társulat érdeklődő s a méhészettel eddig is tényleg előszeretettel foglalkozó közönség szép számmal jelent meg, nemcsak a városból, de a Garamrögyéről és Csetnekről is. Valóban egy méhészeti társulat megalakítása közohajnak felel meg, miről a megjelentek nem csak tanuskodtak, de ennek fennállását biztosították is. Elnöklő Szontagh Andor megbízottot egy felhívás közzétételével és gyűjtőiek szétküldésével. A tagsági díj 1 frt 50 kr. állapított meg évenként, azért e minumban, hogy senkinek az anyagi kötelezettség valami nagyobb teherrel ne járjon. E tagsági díjért kapja az illető tag az országos méhészeti egyesület közlönyét a „Méhészeti Lapokat,” melynek különben előfizetési ára 3 frt. Azonkívül a tag több más kedvezményben is részesítetik miről a körülötte felhívás fog bővebb említést tenni. A gyűjtőiek beérkezése után — tudva a tagok számát — az alakuló gyűlést Szontagh Andor Nagy-Rőczére fogja összehívni. Örömmel üdvözljük a méhészeti társulat megalakulását meg- gyenk területén, mely hivatva lesz e hasznos és mégis kevés fáradság és költségbe kerülő gazdasági ágat, ha nem nagyobb, legalább oly virágzásra emelni, mint a milyen virágzásnak örvendett megénkben a középkorban. Természetes, hogy az előre haladó cultura kellő figyelembe vételével.

Vettük a „Gömörmezei nép- és iparbank”-nak az 1883-ik üzetév eredményéről szóló kimutatását. E szerint a múlt üzetév forgalma volt: 1.174.612 frt 42 kr. Vagyona: 571.079 frt 19 kr., bevétele pedig: 40.564 frt 24 kr. Mint az üzetév eredménye mutatja az osztalék részvényenkint 5 frt, vagyis 10% leend.

Korcsolya-bál. A rimaszombati korcsolyázó-egylet folyó hó 23-án alaptökéjének gyarapítására a „Három Rózsa” vendéglő nagy terében zártkörű tánczvizalmat rendez. — A bálbizottság elnöke ifj. Török László; tagjai: Fáy Ede, Hubay Gyula, Lengyel Samu, dr. Löcherer Tamás, Lőrinczy György, Lukács Árpád, Lukács Géza, Marikowszky István, Molnár József, Percz Samu, Stech Kálmán, Szabó Károly, dr. Trajtlér István. Belépti díj: személyjegy és karzatjegy 2 frt, családjegy 3 személyre 5 frt, minden további személy után 1 frttal több. Felülfizetések közönséggel fogadtatnak és híriapilag nyugtáztatnak. Kezdete 9 órakor. Belépti jegyek előre válthatók Miskolczy István ur ezukrászdájában ez este a pénztárnál.

A Gömör-Kishontmege területen az 1884-ik évi 15-szörös alkalmából működendő vegyes rendszer sorozóbizottság eljárási terveze: 1884. márczius hó 1. utazás Dobosnára. 2. 3. ténykedés a városi sorozó járásnál. 4. utazás Rozsnyóra. 5. 6. 7. 8. ténykedés a rozsnyói sz.-bírói sorozó járás részéről. 9. 10. ténykedés a rozsnyói városi sorozó járás részéről. 11. utazás Jolsvára. 12. 13. 14. 15. ténykedés a nagy-rőcei sz.-bírói sorozó járás részéről. 16. 17. ténykedés a jolsvai sorozó járás részéről. 18. utazás, ténykedés a Nagy-Rőcze városi sorozó jár. 29. utazás Rimaszombatba. 30. 31. április 1. 2. 3. 4. ténykedés a rimaszombati sz.-bírói sorozójárás részéről. 5. ténykedés Rimaszombat városi sorozójár. 6. 7. 8. 9. 15. 16. ténykedés a rimaszombati sorozójárás részéről. 10. 11. 12. 13. 14. husvét ünnepi szünet. 17. utazás Tornallyára. 18. 19. 20. 21. 22. 23. ténykedés a tornallyai sorozójárás részéről. 24. utazás Losonezra.

Szomorú statisztikai adat. Az 1864-ik évben született Rimaszombatban 68 gyermek, kik közül most, midőn a sorozás az ez évben szülöttekre került, csak 28 van az élők között. Az élők közül ismeretlen helyen tartózkodók 3, így az első korostályból a 4—5000 lakossal bíró város csak 25-öt állithat ki.

Farsang. A falusi éneklő karnak javára ma 3 községben tartatik tánczvizalom, u. m. Jénében. Zeherjén és Simonyiban. Ez utóbbi helyen, minthogy nagy és intelligens vidéke van, a táncmultság igen fenyvesnek ígérkezik, de hisszük, hogy a másik két helyen is oly szép népies multság leend, melyre büszkék lehetnek azok, kik a rendezés teendőit magukra vállalták. Mi mindeniknek fényes sikert kívánunk.

Jönnék a tüzérek. — Rimaszombat városa tanácsának és képviselő-testületének folyton hó ohajtása volt, hogy drága pénzen épített kaszárnyáját, — mely az occupatio óta üresen áll, — megnépesítse. Most — a mint halljuk — egy tüzészázad veendő igeles lakást ez épületben, ha a tárgyalások a katonai főhadparancsnokság s a város között kívánt eredményre vezetnek.

A veszett ebek miatt nagy riadalom volt e hó 13-án Rimaszombatban is. Ugyanis egy veszett kutya a szomszéd Tamásfalórl átfőven több nőnek ruháját letépte a nélkül, hogy testőket érintette volna; majd a helybeli kutyákkal ereszkedett harcba, míg végre agyonlötték. E tény következtében rendőrilag megtételezt az intézkedés, hogy ki-külyáját 25 napig otthon és megfigyelés alatt tartsa, s ha valamely változást vesz rajta észre, jelentse meg. — Az utcázakon kószáló vagy gyanus ebek közül eddig mintegy 30 db. pusztítottat ki.

A „Magyarország és a Nagyvilág” című nagy képes szépirodalmi hetilap legutóbbi négy száma élénken tanuskodik arról, hogy a szerkesztő, Borostyáni Nándor, magas irodalmi színvonalon iparkodik tartani e régi kedvelt illusztrált lapunkat. Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Jakab Elek, Milkó Izidor, Könyves Tóth Kálmán, Madarassy László stb. jeles íróink gazdagították nagyérdékű szépirodalmi és történelmi közleményekkel a lap utóbbi számain. Azonkívül a „Magyarország és a Nagyvilág” kiváló súlyt fektet a földrajzi, természettani és természetrajzi, valamint a népiismeret népszerűsítésére. Ep ezért a mindkét nembeli serdült ifjuság is élvezettel és haszonnal olvashatja e lapot, melyben nincs semmi, a mi a jó izlést sértendé.

Képek tekintetében a „Magyarország és a Nagyvilág” a leggazdagabban illusztrált magyar lap. Két iven hetenként átlag 16—20 illusztrációt közöl. Utóbbi számában „Hirnevés művésznők” — ezim alatt egész arekkesernokot közöl, bemutattva hazánk és külföldi künő énekesnők és színésznők arekképeit. Egy másik képsorozat a nevezetes templomokat, egy harmadik a küllöldi városokat mutatja be. A beces tartalmu lapot élénken ajánljuk olvasóink figyelmébe. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld bárkinek a „Magyarország és a Nagyvilág” kiadóhivatala (Budapest, Légrády-testvérek, nádor-utca 7. szám.) Előfizetési ára egész évre 8 frt, a „Pesti Hirlap”-pal együtt 20 frt.

A „Pesti Hirlap” című politikai, közgazdasági és szépirodalmi tartalmu napilapra, mely naponként két teljes iven, azaz 16 oldalon jelenik meg (s így kisebb alakja daczára is legnagyobb lapjaink közé tartozik.) fölhiujuk olvasóink gygylmét. A „Pesti Hirlapot”-ot kormánytól és pártoktól teljesen független irányra, részrehajlatlansága, gyors értesülései és gazdag tartalma a legkedveltebb és legelgertjedtebb lapok közé emelték. Erős és öntudatos magyar nemzeti politikáért harczol az igazi liberalismus és demokracia alapján. Vezérezikéit Beksiés Gásvav, Borostyáni Nándor, Eötvös Károly, Pesty Frigyes és Törs Kálmán írják. A kedvelt országgyűlési karezolatok (A t. Házból) Mikszáth Kálmán künő humoristának tollából folynak. A „Pesti Hirlap” mindennap két három tárczazikket, nagyérdékű regényt, rövidbebeszélyeket, bő udjonsági és színházi rovatot közöl. Közgazdasági rovatának vezetője ismert közgazdasági írónk Meude B. A „Pesti Hirlapnak” e mellett az egyetlen magyar lap, mely hatenként kétszer háromszor egy-egy zongorára szerzett zenedarabot közöl melléklet gyanánt. Az előfizetők így évenként legalább is 120 zenedarabot kapnak, a melyeknek bolti értéke egymagában sokkal több a lap előfizetési áránál. Mindennek daczára a „Pesti Hirlap” a legolcsóbb magyar politikai napilap. Ára egész évre csak 14 frt. Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen küld a „Pesti Hirlap” kiadóhivatala (Budapest, Légrády-testvérek, nádor-utca 7.) a megrendelők figyelmézetnek, hogy csakis „Pesti Hirlap”-ot kérjenek.

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés)

Írta: Merényi László.

(Folytatás.)

— Jó kedvem van barátom hej, jókedvem annyira, hogy szinte kaczaghatnám. De agyamon e nyomás, e fájdalom! ? Valamitől félek — valamitől tartok — Kálmus, hogy jó kedvemben még megőrülök.

— Azért mondom, hagyj fel cinismusoddal... Dehogy örülsz, dehogy örülsz barátom. A nyomást — a fájdalmat — sürű véred okozza; mihelyt életsrendszert változtatsz, mihelyt véred ritkul, a főfájás s vele a fájdalom is megszünik.

— Még egyet: szemem bágyadtak, erőtlének s különösen a napfényt nem állják ki.

— Idegbaj.

— Azt tudom, de gyógyészere?

— Övd magad a nap sugaraitól, használj szemüveget, egyszerű ugynevezett fűsölt üveget.

— En használjak szemüveget, én, én nyergeljem meg orromat német módra én?!

— Te hát!

— Azt már nem teszem, inkább pusztuljanak el az ablakok, mint csuffá tegyem a házat. Nem — soha!

— Pedig kár, mert ha szemüveget nem használsz, könnyen megtörténhetik, hogy szemedvilága nélkül maradsz, idegyöngye szemed nem bírja ki a fényáramlatot.

— Ismétlem soha! En nézlek négy szemmel — én s szemem felét tokbe rejtve, zsebemben hordozzam — én? — ezt nem teszem soha.

— És ha e végzetes soha mellett megvakulsz?

— Hát megvakulok!

— Pedig kár lenne e szemek világáért, mert barátom e szemek világa nem egészen a tied.

— A ménköbe, hát kié?

— Nődé e gyermekeidé, meg a hazáé is.

— Igaz, igaz, nős, gyermekes atya és hivatalnok vagyok, szemem világa nem egészen az enyém — igaz, azért majd meg gondolom Kálmán és csak a legvégső esetben követem tanácsodat.

— Mikor már elvesztetted szemed világát, ugy-e? Barátom én is használlok szemüveget, nézd: s azért csak oly jó magyar embernek tartom magam, mint bárki fia!

— Igazad lehet; de eldődeink mégsem használtak szemüveget!

— Nem; mert nem ismerték, mert nem tudták használni a tudomány ez áldott találmányát!

— Nem azért Kálmán, nem azért; hanem azért mivel nem volt szükségük rá, mert szemük világa erős volt mint a napba néző sasé. Egy Árpádot, vagy egy Hunyadit szemüveggel ábrázolja látni! Piba! . . . Nem foglalkoztak azok olyas szemrontó dolgokkal mint mi!

— Biz azok nem voltak számítztek, Bende!

— De még pápaszem esztorudorok sem Kálmán! Köszönöm, szívemből köszönöm jó tanácsaidat. Követem is, egyet kivéve. — no tudod: a pápaszem . . . Isten veled! Majd ha jobban leszek, és majd ha eröm tökéletesen visszanyerem: elhozom az ígert tiszteletdíjt!

— Elvárak. Es majd néhány pohár bor és pipászó mellett elbeszéljük: hogy te törpe Sámson miként gyurtál öntünket-hatunkat Kecskeméten az iskola pad alá: hogy ültél a hegyünkbe és hogyan kusztál fel a vastag esiga kötélen a torna állvány föszlopára, jóllehet tornász sem voltál. Bámultunk barátom, bámultunk; de majd elmeséljük, ha — — —

— Jól mondd: elmészéljük, ha — — — Mert valóban mese volt. Barátom, nem esiga kötélén csuszok én már fel, hanem inkább azon eresztenek le oda a hóvát szoktátok az emberfiát elküldenit — deszkát árulni. Nem azért mondom ezt, hogy téged is a halál egyik szárnyán ülve képzeljelek.

— Csak úgy, miként azt egy elmés író elképzelé: a halál szárnyára fiatal orvosokat ültetett.

— De téged kedves Kálmán, annyival inkább nem képzellek a halál szárnyán ülve, mert nálád, a milyen volt a mosdó, olyan a törülköző.

— Hogyan érted ezt ismét?

— A milyen tisztelet díjat ígertem én neked, to is olyan vényt írtál.

— Kívánod? mindjárt olyan tincturát rendelék, hogy attól minden agy-, sziv-, mell- és torokbántalmad megszünik örökre!

— Ahhoz értetek ti orvosok! De engedj meg tréfás beszédemért; mikor veled beszéllek, minden bajom elfelejtem és ép azért tartlak én téged jó orvosnak. Isten veled!

— Isten áldjon meg Bende!

III. Ismét az irodában.

Varga egészen felvidulva hagyta el orvosát: az a tudat, hogy életveszélyes komoly baja nincs, visszaadta lelke erejét és ruganyosságát. — Már másnap — főleg, miután szabadságideje is letelt — megjelent az irodában, de csak azért, hogy meggyőződjék miképp annál az öreg asztalnál nem tud dolgozni többé.

Üldözö szellemei még most sem hagytak neki békét s munkálkodni nem engedték. Majd elmondom miért nem, mert a mint az asztalához ült s dolgozni kezdett — egész mondatok maradtak tollában s emlékező tehetségét lenyomták annyira, hogy sokszor a legszükségesebb szó sem jutott eszébe. Es ilyenkor esze és tolla megállt s ismételten szünetet tartott. S e szüneteket a körülötte működő tisztviselő tollai perczegése töltte be, kiknek tollai karezolva írtak — ki vékonyabban, ki vastagabban karezolva tehát a papirt s esaptak azok aztán olyan tollzeneversenyt, hogy Vargának még a háta is borsódzott bele!

A tollak működése egész akkordokat vágott ki abból a fűjő málabus énekből a melyek mindig e-mollból indulnak ki és a melyek igen hasonlitanak ahhoz a csábos zenéhez mi az élet egy elrejtett láthatlan világ felé hivatgatja!

Mindez azonban hagyján! ez még zene volt és így rája nézve türeható állapot; hanem, mikor saját íróllá lázadt föl ellene és mondta fel a szolgálatot: az már kétségbeejtő állapot volt. Mert a toll a helyett, hogy kötelességszerűleg leírta volna a czélba vett betűt s az azokból álló szót; megakadt valami apró görcsben, foszlányban és vagy keresztül vágta a papirt, vagy beirt lapot, ép az utolsó betűnél, úgy teleprezkelte, hogy az egész munkának épenység semmi hasznát sem lehetett venni. Íróllá sokszor megtette még azt a tréfát is, hogy az utjában álló finom gigaszt, porzó maradványt és papir hajszál darabocskát, mint a mánes orra hegyére ragadta s ilyenkor minden betűt felesleges kövér állapotban árnyalat nélkül kétszerezve-háromszorozva vetett a papírra.

Máskor szeszélyes jó kedvében a ténta folyadékot gömbölyű hasába felszívta tollas vagy egyáltalán nemfogott, vagy ép ellenkezöleg egy nagy fényes féldomboru csepp-alakban egyszerre leadá a tentát: s ilyenkor Varga — mert megjegyzem, hogy bámulatos áldott türelemmel megáldott férfi volt ő is, — csak ennyit mondott Dutkó Marzi d s zót esinált!

— Csin — csin — csin! . . .

— Ühm, láncos lobogós forgós adtát hát te még beszélni is tudsz!? ki és mi vagy?

— Czin — csin — csin: itt vagyunk!

— Ugyan jó, hogy megszólaltatok, legalább társaloghatunk, s megtudhatjátok, hogy egy becstületes magyar ember markában vagytok. De ha már itt vagytok újbol kérdem: mondjátok meg, valóban kik és mik vagytok?

— Czin — csin — csin, szellemek!

— Czin — ezinek — ezinből való? az bizon, tehát szellemek vagytok: nagyon szép. De hát mi kell nektek; mit akartok? ezint akartok? azok vagytok, az nincs nekem azért hát csak csinján!

— Csin — csin — csin!

— Most meg ismét — csin — az kell nektek? de milyen tréfás, vig avagy pedig komoly; valóságos államesin? Mert ha államesin kell, menjetek Párisba a francziák közé, azok majd megtanítanak arra; de mi nem értünk ahhoz, mert mi magyarok — — —

— Rok — rok — — rokk!

— Most meg már rokk kell?! milyen: téli, nyári, őszi avagy tavaszi; kék, zöld, vörös avagy fekete!*^(*)

— Eke — eke — eke!

— Eke kell? hisz azok vagytok — ekék: a papir talajon egész hosszú fekete sorokat és betübarázdákat szantotok s vettek belé eszméket és elveket: gondolatokat és érzelmeket. Valóban szellemi ekék vagytok.

— Tok — tok — tok!

— Az imént rokk, most meg már tok kell? Ebből látom, hogy ti nem valami barátságos magyar, hanem valami idegen, tán ép német szellemeskek vagytok s azért nem hagytok békét nekem, magyar embernek? De ha békét nem hagytok úgy váglak a szegletbe, abt a sarokba.

— Sarok — sarok — sarok!

— Sarok — hüm?! Tudnék én arra kádenciát mondani; hát én meg — — s ezzel megnyomta Varga a szellemektől megszállt tollat ugy, hogy az menten kukra szökött.

A kukraszökött toll hegyei síró finom hangokat adva, a padlóra hullottak, mire tova tündek a boszantó szellemeskek.

— Elettűntek? — én Istenem hála nektek!

— Ejj dehogy tüntek el — csak a hatást lesték a bántó manók, vagy dzsídek!

(Folytatása következik.)

*) Feteke: fekete helyett használja a nép a Székely földön.

Hivatalos közlemények.

Hirdetmény.

317. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, hogy Dr Marko Sándor rozsnyói kir. közjegyzőt — betegsége vagy távolléte esetén a kassai kir. közjegyző kamara által 23/884. sz. rendelvénnyel helyettesül kinevezett Mikulicz József ügyvéd és közjegyzői jelölt fogja helyettesíteni.

Rimaszombati kir. törvényszék 1884. január 29.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Benkovics, kir. tszéki jegyző.

Szerkesztői üzenetek.

G. V. Azon most már nem segíthetünk. — Igóretére számot tartunk.
R. Gy. Nem találtam meg.
P. L. Utnak indítottuk.

Felélős szerkesztő: **Bodor István.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a több oldalról már számtalanszor történt felszólításnak engedve, a mai naptól fogva izletes étkekkel akár kihordásra, akár pedig lakásomon történendő étkezésre jutányos ár mellett bárkinek készséggel szolgálak. 1-2

A n. é. közönség kegyes pártfogásába magamat ajánlván, maradtam teljes tisztelettel Rimaszombat, 1884. febr. 15. **Francz Sománé.**

Pályázati hirdetmény.

A rimaszombati takarékpénztárnál üresedésbe jött harmadik könyvvezetői állomásra, — a melyhez kötött évi fizetés az igazgatóság által 600 forintban van előirányozva, s a folyó hó 29-én tartandó társulati közgyűlés által fog megalapítani. — pályázat nyitattik. — Az ezen állomást elnyerni kívánók felhivatnak, hogy igazolványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket — folyó hó 21-ik napjáig a takarékpénztári igazgatóságához küldjék vagy adják be.

Rimaszombatban, 1884. február 6.

2-2

A takarékpénztári igazgatóság.

Hirdetmény.

5957/1883. sz. — A rimaszombati kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornallyai takarékpénztár** végrehajtatójának **Czakó István** és **József** végrehajtást szenvedők elleni 50 frt tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvénytörvény területén levő Horka községben fekvő, a horkai 126. sztkvben foglalt $\frac{1}{8}$ urb. telekből. Czakó István $\frac{1}{3}$ rész illetményére 194 frt. és Czakó József $\frac{1}{3}$ rész illetményére 194 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi martius hó 1-ső napján d. e. 10 órakor Horkán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 -át vagyis 38 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság. Rimaszombat, 1883. november hó 16-án. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Hirdetmény.

1-2

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint az 1826. évben alakult „Azienda“ biztosító társulattól a főügynökséget átvéven, elfogadok tűz- és jégkárok elleni biztosításokat a legjutányosabb díjak mellett, valamint az ember életére is.

Kérem a t. közönség kegyes pártfogását.

Kőváry Miklós.

Főügynöki helyiség: Rimaszombat, Bernáth Gy.-féle ház. Bejárat a jánosi-utczában.

Arverési hirdetmény.

5629/1883. sz.

A rimaszombati kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Tepper Dávid** végrehajtatójának **Szabó-Pap András** végrehajtást szenvedők elleni 52 frt 40 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvénytörvény területén levő Szútor községben fekvő a szútori 5. sztkben foglalt $\frac{2}{4}$ urbéri telekből Szabó-Pap Andrásról illető felerészére az árverést 822 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1884. márczius 5-ik napján délelőtt 10 órakor** Szútor községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 -át vagyis 82 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1883. október hó 30-án. A rimaszombati kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Előfizetési felhívás

az „ÁRLEJTÉSI KÖZLÖNY“

X. évfolyamára.

Egyedül s legrégebb, tehát különösen a külföldön is a legelterjedtebb közlönye az összes magyarországi és a honi vállalkozókat érdeklő ausztriai, horvátországi, boszniai s külföldi árlejtéseknek, a melyek mindennemű műszaki munkákra, építésekre, kész áru- és mindenféle munkaszállításokra (minden szakmájú gyáros, iparos, kereskedő pályázatával) adás-vételekre, bérletekre stb. vonatkoznak s hivatalos és magán, de mindig első forrásokból merítettnek.

Kizárólagos közlönye az összes hivatalos árlejtési kiírásoknak, a melyek e szaklapban a legkimerítőbben közöltetnek s melyek mellett ezen felül az előfizető gyors és pontos információkat is kap kívánatra a szerkesztőségtől.

E szaklap minden számottevő műszaki irodában, gyárban, ipartelepen és műhelyben nélkülözhetetlen s mindennemű hirdetésekre nézve éppen elterjedtségénél fogva a legjobban ajánlható.

Előfizetési ár:

1 évre . . . 6 frt. | Félévre . . . 3 frt. | Negyedévre . . . 2 frt.
Előfizetési pénzek és megrendelések intézendők az

„Árlejtési Közlöny“ kiadóhivatalába,

Budapesten, Bálvány-utca 3.

9-12

MEGHIVÁS.

A „Gömörmegeyi Nép- és Iparbank“

részvényesei

1884. február hó 28-án d. e. 9 órakor

a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében tartandó

rendes közgyűlésre

1-2

ezennel meghivatnak.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Hirdetmény.

6431/1883. sz. — A rimaszombati kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kiszely Pálné** szül. Jakobei Zsuzsanna és **Kiszely József** kérelme folytán a végrehajtási joghatállyal bíró önkéntes árverés a rimaszombati kir. törvénytörvény területén levő Putnok községben fekvő. Kiszely Pálné szül. Jakobei Zsuzsanna és Kiszely József tulajdonához tartozó putnoki 679. sztkvben foglalt 215/b. hrsz., 226/b. új és 206/b. régi házszám alatti házra 1850 frt, és a putnoki 435. sztkvben foglalt 1509 házszámmal jelölt pinczére 140 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi április hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Putnokon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 25 -át vagyis a putnoki 679. sztkvben foglalt birtokra 462 frt 50 kr, a putnoki 435. sztkvben foglalt pinczére 35 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság. Rimaszombat 1883. december hó 18-án. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

Alólirott tisztelettel hozom a n. é. közönségnek tudomására, hogy Rimaszombatban a főtéren Bernáth Gyula ur házában

férfi szabó-üzletet

nyitottam; — hol mindenféle férfi öltönydarabok a legjobb anyagból készítve jutányos áron megszerezhetők. — Számos éven át mint szabász működvén, szakmámban szerzett bő tapasztalataim és a legújabb szabás folytonos tanulmányozása és ismerete arra képesítenek, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelhettek.

Számos megbizásért esdve maradok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1884. február hó 14.

Popper Mihály, férfisabó.

1-3

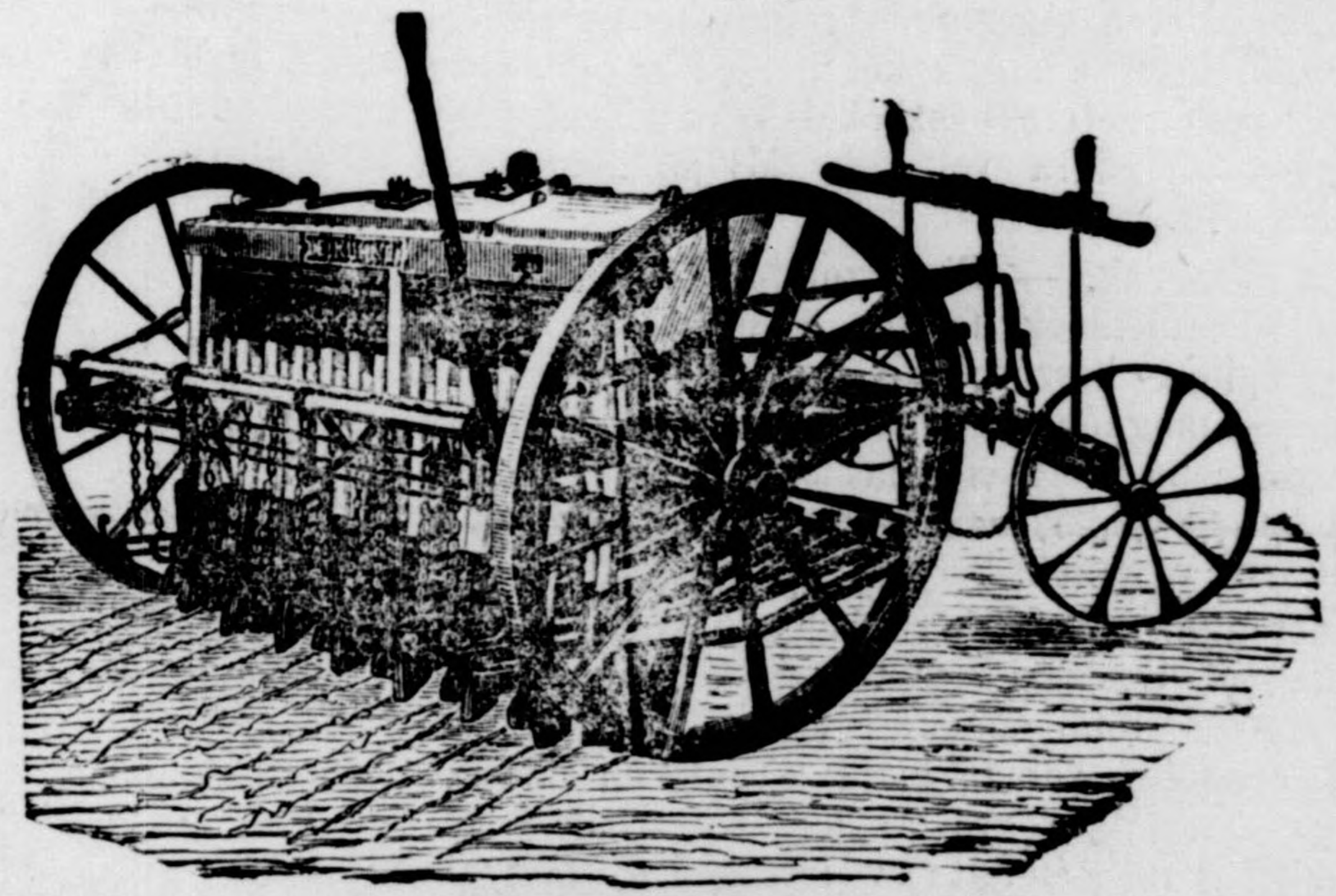
Hirdetmény.

5564/1883. sz. — A rimaszombati kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Rouay János s neje** végrehajtatóknak **Csernák András** végrehajtást szenvedők elleni 71 frt 21 kr tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvénytörvény területén levő Putnokon és Dienesfalán fekvő, a putnoki 98. sztkvben foglalt Rouay János és Csernák András nevében álló egész házra 160 frt, és a dienesfalai 229. sztkvben foglalt váltással terhelte szőlőre Csernák Andrásról illető $\frac{2}{3}$ részére az árverést 148 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi április hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Putnokon a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 -át vagyis a putnoki 98. sztkvben foglalt házra 16 frt, és a dienesfalai 229. sztkvben foglalt szőlőre 14 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvénytörvény mint telekkönyvi hatóság, Rimaszombatban 1884. január hó 4-én. **Fornét, kir. tszéki elnök.**

2-4

„Hungaria Drill“ sorvetőgép.

„Hungaria Drill“ sorvetőgép.

Gyár, vas-érez és kovácsolható vasöntöde Mosonban.

Alakult 1856-ban.

KÜHNE E.

Főraktár:

Budapesten, váci körút 21. sz. (Ipar-udvar.)

Ajánlja a legjobbnak elismert, minden eddigi kiállításon a legmagasabb és elsőrendű díjakkal kitüntetett

„HUNGARIA DRILL“ sorvetőgépeit,

szörvavetőket, ekéket, boronákat, hengereket, takarmánykészítő gépeit, járgáncsépítő készleteit s mindennemű gazdasági eszközöket.

MAGYAR IPAR!

Magyarországon és a külföldön több mint 5300 darab „Hungaria Drill“ sorvető gép működik teljes megelégedésre.

Arjegyzékek bérmentve.

HAZAI GYÁRTMÁNY!